

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็ก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม ให้ครูผู้ดูแลเด็กสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการได้

สรุปผล

การพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กศูนย์พัฒนาเด็กด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็ก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม ด้วยการอบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงานและการนิเทศ นำเสนอสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลศึกษาสภาพและความต้องการในการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็ก

ผลศึกษาสภาพและความต้องการในการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการของครูผู้ดูแลเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็ก สามารถสรุปได้ดังนี้ 1) สภาพการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ ในปัจจุบันพบว่าครูผู้ดูแลเด็กไม่จัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ มีส่วนน้อยที่สามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการได้สาเหตุเพราะครูผู้ดูแลเด็กไม่มั่นใจของด้านเทคนิค วิธีการ การประยุกต์ที่เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน การกำหนดเป็นหน่วยบูรณาการ การเขียนแผนการจัดประสบการณ์ การกำหนดจุดประสงค์ของหน่วยบูรณาการ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้ประสบการณ์ตรง ประสบการณ์สำคัญสำหรับผู้เรียนรวมทั้งด้านการใช้สื่อและการวัดประเมินผล 2) ความต้องการในการพัฒนาด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ พบว่าครูผู้ดูแลเด็กต้องการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ความสามารถด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ ต้องการให้มีผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษา แนะนำ ชี้แนะ เพื่อสร้างขวัญกำลังใจและความมั่นใจ ในการกำหนดเป็นหน่วยบูรณาการ การเขียนแผนการจัดประสบการณ์ การกำหนดจุดประสงค์ของหน่วยบูรณาการ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้ประสบการณ์ตรง ประสบการณ์สำคัญสำหรับผู้เรียนรวมทั้งด้านการใช้สื่อและการวัดประเมินผล เพื่อให้เกิดความมั่นใจ สามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการได้ โดยวิธีการ การอบรมเชิงปฏิบัติการ มีการอบรมเต็มรูปแบบปฏิบัติการจริงมีผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญให้ความรู้ การศึกษาดูงาน การนิเทศ เพื่อให้ครูผู้ดูแลเด็กสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการได้ด้วยความมั่นใจ ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนที่ดีต่อไป

2. ผลการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ

สรุปผลการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กภายหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการครูผู้ดูแลเด็ก

กลุ่มเป้าหมาย 13 คน มีคะแนนการทดสอบก่อนการอบรมเชิงปฏิบัติการเฉลี่ย (Mean) 11.46 หลังสิ้นสุดการอบรมเชิงปฏิบัติการครูผู้ดูแลเด็กกลุ่มเป้าหมาย 13 คนมีผลคะแนนจากแบบทดสอบสูงกว่าก่อนการอบรมเชิงปฏิบัติการ เฉลี่ย (Mean) 25.31 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มเป้าหมายได้รับความรู้ความเข้าใจด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ ผลการประเมินแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการของกลุ่มเป้าหมายทั้ง 13 คน มีระดับคุณภาพของแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการโดยรวมในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย (Mean) 4.35 การศึกษาดูงานสามารถต่อยอดเพิ่มเติมความรู้ให้แก่ครูผู้ดูแลเด็กด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ การวางแผนการจัดประสบการณ์การกำหนดเป็นหน่วยบูรณาการ การออกแบบแผนการจัดประสบการณ์ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เลือกใช้สื่อ การวัดประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการในกิจกรรมประจำวัน ส่งเสริม ร่างกาย สติปัญญา สังคม และ อารมณ์ของผู้เรียน การนิเทศครูผู้ดูแลเด็กในการจัดกิจกรรมตามแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ ครูผู้ดูแลเด็กแสดงออกในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมั่นใจ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ ผู้เรียนมีความพร้อม ให้ความร่วมมือ ร่วมกิจกรรมได้อย่างมีความสุข กล้าแสดงออก ประสบผลสำเร็จในการใช้แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ ครูผู้ดูแลเด็กมีความรู้ ความสามารถด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ ครูผู้ดูแลเด็กสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการได้ทุกคน ครูผู้ดูแลเด็กมีความมั่นใจด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ

อภิปรายผล

ผลศึกษาสภาพการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็กพบว่าสภาพการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการในปัจจุบันครูผู้ดูแลเด็กไม่จัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ มีส่วนน้อยที่สามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการได้สาเหตุเพราะครูผู้ดูแลเด็กไม่มั่นใจของด้านเทคนิค วิธีการ การประยุกต์ที่เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน การกำหนดเป็นหน่วยบูรณาการ การเขียนแผนการจัดประสบการณ์ การกำหนดจุดประสงค์ของหน่วยบูรณาการ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้ประสบการณ์ตรงประสบการณ์สำคัญสำหรับผู้เรียนรวมทั้งด้านการใช้สื่อและการวัดประเมินผล ครูผู้ดูแลเด็กมีความต้องการที่จะพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กต้องการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ ในการกำหนดเป็นหน่วยบูรณาการ การเขียนแผนการจัดประสบการณ์ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้ประสบการณ์ตรงประสบการณ์สำคัญสำหรับผู้เรียน สอดคล้องกับ วัฒนา ปุณฺณฤทธิ และคณะ (2550 : 74) การเขียนแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้สาระที่ควรเรียนรู้และประสบการณ์สำคัญที่กำหนดเป็นหน่วยบูรณาการ มาออกแบบเป็นแผนการจัดการประสบการณ์ยึดหลักความสอดคล้องกับสาระสำคัญและจุดประสงค์ของหน่วยบูรณาการแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ จีระพันธ์

พูลพัฒน์ (2551 : 56) กล่าวว่า การจัดประสบการณ์ให้เด็กได้พัฒนาครบทุกด้าน บรรลุจุดมุ่งหมายตามหลักสูตร ครูจำเป็นต้องวางแผนการจัดประสบการณ์ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมร่วมกับเด็กได้อย่างเหมาะสม การเขียนแผนการจัดประสบการณ์ที่สามารถนำไปใช้ได้จริง และเกิดประโยชน์กับเด็กปฐมวัยอย่างเต็มที่ นิอร รอดขาว (2550 : 21) การกำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมในแผนการจัดประสบการณ์ที่ดีต้องมีจุดประสงค์ที่สอดคล้องกับกิจกรรมและมีการวัดประเมินตามจุดประสงค์

ผลการพัฒนาความรู้ความเข้าใจและความสามารถของครูผู้ดูแลเด็กด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ กลยุทธ์ที่ใช้คือการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ครูผู้ดูแลเด็ก ภายหลังจากการอบรมเชิงปฏิบัติการครูผู้ดูแลเด็กกลุ่มเป้าหมาย 13 คน มีคะแนนการทดสอบ หลังสิ้นสุดการอบรมเชิงปฏิบัติการสูงกว่าก่อนการอบรมเชิงปฏิบัติการเฉลี่ย (Mean) 25.31 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มเป้าหมายได้รับความรู้ความเข้าใจด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ ผลการประเมินแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการของกลุ่มเป้าหมายทั้ง 13 คน มีระดับคุณภาพของแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการโดยรวมในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย (Mean) 4.35 แสดงว่าการอบรมเชิงปฏิบัติการสามารถพัฒนาความรู้ความสามารถของครูผู้ดูแลเด็กได้ เป็นกลยุทธ์ที่มีความเหมาะสมสามารถพัฒนาครูได้ สอดคล้องกับ ประจักษ์ลักษณ์ บัวกลาง (2550 : 81) ได้ทำการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ : กรณีโรงเรียนเทศบาลพลประชานุกูล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองเมืองพล อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น 2550 ด้วยการอบรมเชิงปฏิบัติการ พบว่ากลุ่มเป้าหมายมีความพึงพอใจในการอบรมเชิงปฏิบัติการ เพราะทำให้กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเรียนรู้แบบบูรณาการ และสามารถที่จะรู้วิธีการเชื่อมโยงและผสมผสานเนื้อหาตลอดจนกระบวนการต่างๆ ในการบูรณาการเนื้อหาวิชาต่างๆ เข้าด้วยกันอย่างกลมกลืนได้จากผลการทำแบบทดสอบหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการของกลุ่มเป้าหมายมีคะแนนเฉลี่ย 21.89 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 87.56 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ หลังจากนั้นได้พัฒนากลุ่มเป้าหมายเพื่อเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ และปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยมีวิทยากรติดตามนิเทศภายในประเมินผลงานอย่างต่อเนื่อง ผลปรากฏว่า จากการนิเทศภายในและประเมินผลงานครูสามารถเขียนแผน การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการอยู่ในระดับมากที่สุด และสามารถปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการอยู่ในระดับมาก

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำ 4 ขั้นตอนของวงจร PDCA ได้แก่ 1) การวางแผน (Plan) 2) การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ (Do) 3) การตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน (Check) และ 4) การปฏิบัติการแก้ไข (Act) (วีรพงษ์ เกลิมจิระรัตน์. 2547 : 56) มาใช้ในการดำเนินการ โดยใช้กลยุทธ์ในการพัฒนา คือ การอบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน และการนิเทศ กระบวนการดังกล่าวสามารถพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กมีความรู้ ความสามารถด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการได้ ครูผู้ดูแลเด็กสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการได้ทุกคน แสดงให้เห็นถึงกระบวนการที่ดีมีประสิทธิภาพเหมาะสมสำหรับการนำไปใช้ดำเนินการพัฒนา สอดคล้อง

กับ แก้วใจ แสนโสม (2551 : 92) ได้ศึกษาการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กนอกระบบ บ้านหนองนกเขียน โดยการใช้วงจรคุณภาพเดมมิ่ง และการวางแผนมีส่วนร่วม การพัฒนาศูนย์เด็กเล็กโดยประยุกต์ใช้วงจรคุณภาพเดมมิ่ง (PDCA) และการวางแผนแบบมีส่วนร่วม มีประสิทธิผลทำให้บุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาเด็กเล็กมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามวงจรเพิ่มขึ้น และมีผลทำให้การดำเนินงานของศูนย์เด็กเล็กมีคุณภาพอยู่ในระดับดี เจนจิรา รักวิชา (2552 : 85) ได้ทำการศึกษาผลการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนเพื่อเตรียมความพร้อมทางสติปัญญา สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ดำเนินการวิจัยตามรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ซึ่งในแต่ละวงจรผู้ศึกษาดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ คือขั้นวางแผน ขั้นปฏิบัติ ขั้นสังเกตการณ์และขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติการ ผลการศึกษาพบว่าแผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนเพื่อเตรียมความพร้อมทางสติปัญญา สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นมีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 81.71 / 85.00 นักเรียนมีความพร้อมทางสติปัญญาหลังเรียน คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 85.00 ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดคือร้อยละ 70 และมีจำนวนนักเรียนที่มีความพร้อมทางสติปัญญาผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมดซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 70 เช่นกัน สอดคล้องกับ สด บุตรโคตร (2551 : 193) การพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ โรงเรียนบ้านหนองเมย อำเภอมะนัง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยประยุกต์ใช้วงจรคุณภาพเดมมิ่ง (PDCA) พบว่าการพัฒนาบุคลากรด้านการเรียนรู้ที่มีลักษณะการผสมผสานความรู้ต่าง ๆ เข้าด้วยกัน มีการเชื่อมโยงความรู้อย่างกว้างขวางทั้งยังให้ความสำคัญกับผู้เรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักเรียนรู้ด้วยตัวเอง ได้เรียนรู้ในเรื่องที่สอดคล้องกับความสามารถและความต้องการของตนเอง และได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการมีความสามารถในการเขียนแผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการและสามารถจัดประสบการณ์แบบบูรณาการได้อย่างมีประสิทธิภาพร้อยละ 75 และสอดคล้องกับ ยานอินซิมบี (Nyanintsimbi, 2006 : 82- A) ได้ศึกษาและพัฒนาครูโดย ประชุมเชิงปฏิบัติ ได้รับคำแนะนำผู้เชี่ยวชาญในการจัดการเรียนการสอนจากมหาวิทยาลัย ทำให้ครูได้มีความรู้ ความเข้าใจ ได้ฝึกทักษะ ได้ปฏิบัติจริง จนสามารถจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ นำแผนที่ได้ไปใช้งานได้จริง ทำให้การเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพแก่เด็กนักเรียนเพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะ

การพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็กให้มีความสามารถด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการผู้วิจัยเสนอข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

ผลจากการศึกษาพบว่าครูผู้ดูแลเด็กไม่มีความมั่นใจในการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ ควรดำเนินการ ดังนี้

1.1 ผู้บริหารควรสนับสนุน งบประมาณ ส่งเสริมการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ ด้วยกระบวนการ วิธีการต่าง ๆ เช่น การอบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน การนิเทศติดตาม เป็นต้น

1.2 ครูผู้ดูแลเด็ก พัฒนาศึกษาหาความรู้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ

1.3 ครูผู้ดูแลเด็กควรศึกษา พัฒนา หาความรู้ ในด้านการออกแบบจัดกิจกรรมการจัดประสบการณ์ ที่ใหม่ ทันสมัย ทันเหตุการณ์ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กโดยใช้การอบรมเชิงปฏิบัติการในด้านอื่นเช่น การพัฒนาการจัดทำสื่อ การพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กด้านการจัดการเรียนการสอนตามแนวทงมอนเตสซอริ การบูรณาการแนวความคิดมอนเตสซอริสู่กิจกรรมประจำวัน และการพัฒนาด้านการวิจัยในชั้นเรียนระดับปฐมวัย เป็นต้น

2.2 ควรพัฒนาด้วยวิธีการอื่นๆนอกจากการอบรมเชิงปฏิบัติการ เช่น การนิเทศแบบพี่เลี้ยง เป็นต้นเพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้หลากหลายยิ่งขึ้น เพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครู และเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไปในอนาคต

